

Przegląd
Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw
wielonarodowych

Overview

OECD Guidelines for Multinational Enterprises

Polish translation

Przeglądy stanowią tłumaczenie fragmentów publikacji OECD.

Są dostępne bezpłatnie w księgarni internetowej pod adresem:

www.oecd.org/bookshop/

Niniejszy Przegląd nie jest oficjalnym tłumaczeniem materiałów OECD.

ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT

ORGANIZACJA WSPÓŁPRACY GOSPODARCZEJ I ROZWOJU

Deklaracja w sprawie inwestycji międzynarodowych oraz przedsiębiorstw wielonarodowych

27 czerwca 2000 r.

RZĄDY UCZESTNICZĄCE,¹

ZWAŻYWSZY ŻE:

- inwestycje międzynarodowe mają poważne znaczenie dla gospodarki światowej i w dużym stopniu przyczyniły się do rozwoju ich krajów;
- przedsiębiorstwa wielonarodowe odgrywają ważną rolę w tymże procesie inwestycji;
- współpraca międzynarodowa jest w stanie polepszyć klimat dla inwestycji zagranicznych, zwiększać pozytywny wpływ przedsiębiorstw wielonarodowych na postęp gospodarczy, społeczny i ekologiczny oraz zminimalizować i rozwiązać trudności, jakie mogą powstać na skutek działalności tych przedsiębiorstw;
- korzyści płynące ze współpracy międzynarodowej mogą wzrosnąć na skutek rozwiązywania kwestii związanych z inwestycjami międzynarodowymi i przedsiębiorstwami wielonarodowymi poprzez zrównoważony system wzajemnie powiązanych instrumentów;

STWIERDZAJĄ, CO NASTĘPUJE:

Wytyczne dla przedsiębiorstw wielonarodowych

I. zgodnie zalecają przedsiębiorstwom wielonarodowym, prowadzącym działalność na ich terytoriach lub z ich terytoriów, przestrzeganie *Wytycznych* zawartych w aneksie nr 1 do niniejszego dokumentu,² z uwzględnieniem okoliczności i założeń wymienionych w *Przedmowie* i stanowiących integralną część *Wytycznych*;

¹ Obecnie, 27 czerwca 2000 r., rządy uczestniczące to rządy wszystkich państw członkowskich OECD, a także Argentyny, Brazylii, Chile i Słowacji. Wspólnocie Europejskiej zaproponowano przyjęcie części „Traktowanie zgodne z prawem krajowym” w kwestiach pozostających w zakresie jej kompetencji.

² Tekst *Wytycznych dla przedsiębiorstw wielonarodowych* jest zawarty w aneksie nr 2 do niniejszej publikacji.

Traktowanie zgodne z prawem krajowym	<p>II.1. rządy uczestniczące winny – w zgodzie ze swoimi potrzebami w zakresie zachowania porządku publicznego i w celu ochrony swego bezpieczeństwa oraz wypełniania zobowiązań związanych z międzynarodowym pokojem i bezpieczeństwem – zapewnić przedsiębiorstwom działającym na ich obszarze i należącym do lub kontrolowanym bezpośrednio bądź pośrednio przez obywateli innego kraju rządu uczestniczącego (zwanym dalej „przedsiębiorstwami zagranicznymi”) traktowanie – w świetle krajowych praw, przepisów i procedur administracyjnych – zgodne z prawem międzynarodowym i nie mniej korzystne niż traktowanie w podobnych sytuacjach przedsiębiorstw krajowych (zwane dalej „traktowaniem zgodnym z prawem krajowym”);</p> <p>2. rządy uczestniczące rozważą stosowanie traktowania zgodnego z prawem krajowym w stosunku do krajów innych niż kraje rządów uczestniczących;</p> <p>3. rządy uczestniczące poczynią starania mające na celu zagwarantowanie zgodnego z prawem krajowym traktowania przedsiębiorstw przez własne jednostki podziału terytorialnego;</p> <p>4. niniejsza <i>Deklaracja</i> nie ma wpływu na prawo rządów uczestniczących do regulacji napływu inwestycji zagranicznych ani na warunki zakładania przedsiębiorstw zagranicznych.</p>
Wymagania wzajemnie sprzeczne	<p>III. będą współpracować w celu uniknięcia lub zminimalizowania nakładania na przedsiębiorstwa wielonarodowe wymagań wzajemnie sprzecznych oraz że rozważą względy ogólne i podejścia praktyczne przedstawione w aneksie nr 2 do niniejszego dokumentu.³</p>
Zachęty i przeszkody dla inwestycji międzynarodowych	<p>IV.1. uznają istnienie potrzeby wzmocnienia swej współpracy w zakresie międzynarodowych inwestycji bezpośrednich;</p> <p>2. w związku z powyższym uznają istnienie potrzeby nadania odpowiedniej wagi interesom rządów uczestniczących, na które wpływ mają konkretne prawa, przepisy i procedury administracyjne z tej dziedziny (zwane dalej „środkami”), dostarczając urzędowych zachęt i przeszkód dla międzynarodowych inwestycji bezpośrednich;</p>

³ Tekst *Względy ogólne i podejścia praktyczne* odnośnie do wymagań wzajemnie sprzecznych nakładanych na przedsiębiorstwa wielonarodowe jest dostępny na stronie internetowej OECD, pod adresem www.oecd.org/daf/investment/.

-
	3.	rzędy uczestniczące podejmą starania w celu uczynienia tych środków tak przejrzystymi, jak tylko będzie to możliwe, dla umożliwienia oceny ich wagi i celu oraz zagwarantowania dostępności informacji na ich temat.
Procedury konsultacyjne	V.	są gotowe na przeprowadzanie pomiędzy sobą konsultacji na powyższe tematy, zgodnie ze stosownymi decyzjami Rady.
Procedury rewizyjne	VI.	będą okresowo dokonywały rewizji powyższych kwestii w celu zwiększenia skuteczności międzynarodowej współpracy gospodarczej pomiędzy rządami uczestniczącymi w sprawach związanych z inwestycjami międzynarodowymi i przedsiębiorstwami wielonarodowymi.

Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych: tekst i procedury wdrażania

Tekst

Przedmowa

1. *Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych* (zwane dalej „Wytycznymi”) to zalecenia rządów dla przedsiębiorstw wielonarodowych. Stanowią one zbiór zasad i norm, których przestrzeganie jest dobrowolne i które służą odpowiedzialnemu prowadzeniu działalności gospodarczej zgodnie z obowiązującym prawem. *Wytyczne* mają na celu zapewnienie harmonijnego działania tych przedsiębiorstw w ramach polityki prowadzonej przez rządy, wzmocnienie wzajemnego zaufania pomiędzy przedsiębiorstwami a społeczeństwami, w których prowadzą one działalność, wspomoczenie poprawy klimatu dla inwestycji zagranicznych oraz zwiększenie pozytywnego wpływu przedsiębiorstw wielonarodowych na zrównoważony rozwój. *Wytyczne* są częścią *Deklaracji w sprawie inwestycji międzynarodowych oraz przedsiębiorstw wielonarodowych*, której pozostałe części odnoszą się do zgodnego z prawem krajowym traktowania przedsiębiorstw, wzajemnie sprzecznych wymagań wobec przedsiębiorstw oraz zachęt i przeszkód dla inwestycji międzynarodowych.

2. Biznes międzynarodowy przeszedł głębokie zmiany strukturalne. *Wytyczne* również ewoluowały, aby odzwierciedlać te zmiany. Wraz z rozwojem branż nastawionych na usługi i wiedzę, przedsiębiorstwa zajmujące się usługami i technologią wkroczyły na rynek międzynarodowy. Znaczna część inwestycji międzynarodowych wciąż pochodzi od dużych przedsiębiorstw i zaznacza się tendencja do wielkich fuzji międzynarodowych. Jednocześnie zwiększyła się wartość inwestycji zagranicznych małych i średnich przedsiębiorstw, które obecnie odgrywają ważną rolę na scenie międzynarodowej. Przedsiębiorstwa wielonarodowe, podobnie jak ich krajowe odpowiedniki, zmieniają się w kierunku zróżnicowania modeli działalności i form organizacji. Sojusze strategiczne i bliższe związki z dostawcami oraz kontrahentami prowadzą do zatarcia się granic przedsiębiorstwa.

3. Gwałtowna ewolucja struktur przedsiębiorstw wielonarodowych znajduje odzwierciedlenie również w ich działalności w krajach rozwijających się, gdzie raptownie wzrosły zagraniczne inwestycje bezpośrednie. W krajach rozwijających się nastąpiła dywersyfikacja działalności przedsiębiorstw wielonarodowych. Oprócz produkcji surowców i przemysłu wydobywczego, zajmują się one również produkcją przemysłową, montażem, rozwojem rynku krajowego oraz usługami.

4. Działalność przedsiębiorstw wielonarodowych w zakresie handlu i inwestycji międzynarodowych wzmocniła i pogłębiła więzy łączące gospodarki poszczególnych krajów OECD oraz więzy tych krajów z resztą świata. Przynosi ona znaczne korzyści zarówno krajom macierzystym, jak i goszczącym. Korzyści te powstają, gdy przedsiębiorstwa międzynarodowe dostarczają konkurencyjnych cenowo produktów i usług cieszących się popytem konsumentów oraz gdy generują one zyski podmiotom dostarczającym kapitał. Ich działalność handlowa i inwestycyjna przyczynia się do efektywnego wykorzystania kapitału, technologii oraz zasobów ludzkich i naturalnych. Ułatwia ona transfer technologii pomiędzy poszczególnymi regionami świata, a także rozwój technologii odzwierciedlających warunki lokalne. Poprzez zorganizowane szkolenia oraz kształcenie na stanowisku pracy – przedsiębiorstwa promują też rozwój kapitału ludzkiego w krajach goszczących.

5. Charakter, zakres i tempo zmian gospodarczych stworzyły nowe wyzwania strategiczne dla przedsiębiorców i ich partnerów. Przedsiębiorstwa wielonarodowe mają okazję do wdrożenia strategii najlepszych praktyk w celu osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, starając się o zapewnienie zbieżności pomiędzy celami społecznymi, gospodarczymi i środowiskowymi. Zdolność przedsiębiorstw wielonarodowych do wspierania zrównoważonego rozwoju jest znacznie większa, jeśli handel i inwestycje przeprowadzane są w kontekście rynków otwartych, konkurencyjnych i odpowiednio regulowanych.

6. Wiele przedsiębiorstw wielonarodowych udowodniło, że szacunek dla wysokich standardów zachowań biznesowych może przyspieszyć rozwój. Współczesne siły konkurencji są intensywne i przedsiębiorstwa wielonarodowe mają do czynienia z wieloma różnorodnymi uwarunkowaniami prawnymi, społecznymi i normatywnymi. W tym kontekście niektóre z nich mogą odczuwać pokusę nieprzestrzegania odpowiednich standardów i zasad postępowania w celu uzyskania niesprawiedliwej przewagi nad konkurencją. Takie zachowania – nawet małej grupy firm – mogą podać w wątpliwość reputację wszystkich przedsiębiorstw i wywołać zaniepokojenie opinii publicznej.

7. Wiele przedsiębiorstw zareagowało na tego typu zaniepokojenie, tworząc wewnętrzne programy i systemy kierowania i zarządzania, które opierają się na ich zaangażowaniu w kwestie wysokich norm postępowania zarówno na poziomie korporacyjnym, jak i względem poszczególnych pracowników. Niektóre zaangażowały usługi konsultingowe, audytowe i certyfikacyjne, przyczyniając się do akumulacji kompetencji w tych dziedzinach. Działania takie promują również dialog społeczny na temat właściwych zachowań biznesowych. *Wytyczne* wyjaśniają, jakie są wspólne oczekiwania rządów uczestniczących wobec zachowań biznesowych i dostarczają punktu odniesienia dla przedsiębiorstw. Tak więc *Wytyczne* zarówno uzupełniają, jak i wzmacniają prywatne starania mające na celu zdefiniowanie i wdrażanie odpowiedzialnych zachowań biznesowych.

8. Rządy współpracują ze sobą i innymi podmiotami w celu wzmocnienia międzynarodowych politycznych i prawnych ram prowadzenia biznesu. W okresie powojennym nastąpił rozwój tych ram, począwszy od przyjęcia w 1948 roku Deklaracji Praw Człowieka. Nowsze instrumenty to m.in. Deklaracja Międzynarodowej Organizacji Pracy dotycząca podstawowych zasad i praw w pracy, Deklaracja z Rio w sprawie środowiska i rozwoju, Agenda 21 oraz Deklaracja Kopenhaska w sprawie rozwoju społecznego.

9. Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju ma swój udział również w tworzeniu międzynarodowych ram politycznych. Ostatnie osiągnięcia to m.in. przyjęcie: Konwencji o zwalczaniu korupcji zagranicznych urzędników publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych, Zasad nadzoru korporacyjnego (corporate governance), *Wytycznych* OECD w sprawie ochrony konsumenta w kontekście handlu elektronicznego, a także trwające prace nad *Wytycznymi* OECD w sprawie cen transferowych dla przedsiębiorstw wielonarodowych i administracji podatkowych.

10. Wspólnym celem rządów uczestniczących jest stymulacja pozytywnego wpływu, jaki przedsiębiorstwa wielonarodowe mogą wywierać na postęp w obszarach gospodarki, środowiska naturalnego i społeczeństwa, a także zminimalizowanie trudności, które mogą powstać na skutek działalności tych przedsiębiorstw. W działaniach zmierzających ku temu celowi rządy współpracują z licznymi przedsiębiorstwami, związkami zawodowymi i innymi organizacjami pozarządowymi, które we własnym zakresie dążą do tych samych celów. Rządy mogą w tym pomóc, tworząc skuteczne ramy polityki wewnętrznej: stabilną politykę makroekonomiczną, równe traktowanie firm, odpowiednie regulacje i racjonalny nadzór, bezstronny system sądów i egzekwowania prawa oraz skuteczną i uczciwą administrację publiczną. Rządy mogą również dopomóc utrzymując i promując odpowiednie standardy i instrumenty prawne wspierające zrównoważony rozwój, oraz angażując się w przeprowadzane reformy mające na celu zapewnienie wydajności i skuteczności działań sektora publicznego. Rządy uczestniczące pragną dążyć do ciągłego doskonalenia polityki wewnętrznej i międzynarodowej w celu poprawy dobrobytu i standardu życia wszystkich ludzi.

I. Pojęcia i zasady

1. *Wytyczne* są zestawem wspólnie przygotowanych zaleceń rządów dla przedsiębiorstw wielonarodowych. Przedstawiają one zasady i normy dobrych wzorców postępowania, zgodnych z obowiązującym prawem. Przestrzeganie *Wytycznych* przez przedsiębiorstwa jest dobrowolne i nie może być egzekwowane prawnie.

2. Ponieważ przedsiębiorstwa wielonarodowe działają na całym świecie, współpraca międzynarodowa w tej dziedzinie powinna obejmować wszystkie kraje. Rządy uczestniczące zachęcają przedsiębiorstwa działające na ich terytoriach do przestrzegania *Wytycznych* we wszystkich miejscach prowadzenia działalności, biorąc jednak pod uwagę konkretne okoliczności panujące w każdym kraju goszczącym.

3. Na potrzeby *Wytycznych* nie jest konieczne dokładne zdefiniowanie terminu „przedsiębiorstwa wielonarodowe”. Zazwyczaj są to firmy lub inne podmioty działające w więcej niż jednym kraju i połączone w taki sposób, że mogą na różne sposoby koordynować własne działania. Choć jeden lub więcej z tych podmiotów może być w stanie wywierać znaczny wpływ na działalność pozostałych, ich stopień autonomii w ramach przedsiębiorstwa jest różny w poszczególnych przedsiębiorstwach. Mogą być one własnością prywatną, państwową lub mieszaną. *Wytyczne* adresowane są do wszystkich podmiotów wchodzących w skład danego przedsiębiorstwa wielonarodowego (firmy matki i/lub podmioty lokalne). Oczekuje się, że odpowiednio do faktycznego podziału zadań pomiędzy nimi, różne podmioty będą współpracowały ze sobą i wspomagały się w celu ułatwienia przestrzegania *Wytycznych*.

4. Celem *Wytycznych* nie jest doprowadzenie do różnego traktowania przedsiębiorstw wielonarodowych i krajowych; ilustrują one dobre wzorce postępowania dla wszystkich firm. W związku z tym oczekiwania co do zachowania przedsiębiorstw wielonarodowych i krajowych są takie same w każdym przypadku, w którym *Wytyczne* mają zastosowanie do obydwu rodzajów podmiotów.

5. Rządy pragną zachęcić do przestrzegania *Wytycznych* w jak najszerszym zakresie. Choć małe i średnie przedsiębiorstwa mogą nie mieć takich samych możliwości jak przedsiębiorstwa większe, to rządy uczestniczące zachęcają je do przestrzegania zaleceń zawartych w *Wytycznych* w jak najszerszym zakresie.

6. Rządy uczestniczące nie powinny wykorzystywać *Wytycznych* w celach protekcyjnych ani stosować ich w sposób, który kwestionowałby korzyści komparatywne jakiegokolwiek kraju, w którym inwestują przedsiębiorstwa wielonarodowe.

7. Rządy zachowują prawo do określenia warunków prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa wielonarodowe w ramach ich jurysdykcji, z uwzględnieniem prawa międzynarodowego. Jednostki przedsiębiorstwa wielonarodowego zlokalizowane w różnych krajach podlegają prawom obowiązującym w danym kraju. W przypadku gdy przedsiębiorstwo wielonarodowe będzie podlegać sprzecznym wymaganiom ze strony różnych krajów uczestniczących, rządy tych krajów będą współpracowały w dobrej wierze w celu rozwiązania potencjalnych problemów.

8. Rządy uczestniczące w tworzeniu *Wytycznych* ustanawiają je z zamiarem wypełniania swych zobowiązań do sprawiedliwego traktowania przedsiębiorstw, zgodnie z prawem międzynarodowym oraz ze swymi zobowiązaniami kontraktowymi.

9. Zachęca się do wykorzystania odpowiednich mechanizmów rozstrzygnięcia sporów międzynarodowych, w tym arbitrażu, w celu łatwiejszego rozwiązywania problemów prawnych, powstałych między przedsiębiorstwami a krajami goszczącymi.

10. Rządy uczestniczące w tworzeniu *Wytycznych* będą je promowały i zachęcały do ich przestrzegania. Stworzą one Narodowe Punkty Kontaktowe promujące *Wytyczne* i działające jako forum dla dyskusji nad wszelkimi kwestiami związanymi z *Wytycznymi*. Rządy uczestniczące będą również brały udział w odpowiednich procedurach rewizyjnych i konsultacyjnych w celu zaradzenia problemom dotyczącym interpretacji *Wytycznych* w zmieniającym się świecie.

II. Polityka ogólna

Przedsiębiorstwa powinny w pełni brać pod uwagę politykę prowadzoną w krajach, w których prowadzą działalność, a także poglądy innych podmiotów. W tej kwestii przedsiębiorstwa powinny:

1. Przyczynić się do postępu gospodarczego, społecznego i środowiskowego w celu osiągnięcia zrównoważonego rozwoju.

2. Przestrzegać praw człowieka osób, na które ich działalność ma wpływ, zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami rządu goszczącego.

3. Promować budowanie potencjału lokalnego poprzez bliską współpracę ze społecznością lokalną, w tym z kręgami biznesowymi, a także rozwijać swą działalność na rynkach krajowych i zagranicznych zgodnie z wymogami dobrych praktyk handlowych.

4. Tworzyć zachęty do formowania kapitału ludzkiego, w szczególności przez tworzenie możliwości zatrudnienia i zwiększanie możliwości szkolenia pracowników.

5. Nie podejmować działań mających na celu uzyskanie i przyjęcie nieuwzględnionych w statutach (lub w przepisach prawa) zwolnień związanych z kwestiami środowiskowymi, zdrowotnymi, bezpieczeństwa, pracy i opodatkowania, ani też zachęt finansowych itp.

6. Wspierać i podtrzymywać zasady dobrego nadzoru korporacyjnego (*corporate governance*) oraz rozwijać i wprowadzać je w życie.

7. Stworzyć i wykorzystywać w praktyce skuteczne metody kontroli wewnętrznej oraz systemy zarządzania, zwiększające poczucie pewności i wzajemnego zaufania pomiędzy przedsiębiorstwami a społeczeństwami, w których działają.

8. Promować wśród pracowników znajomość i przestrzeganie polityki firmy – przez odpowiednie informowanie o niej, w tym m.in. poprzez programy szkoleniowe.

9. Nie podejmować działań dyskryminujących czy też dyscyplinarnych wobec pracowników, którzy w dobrej wierze powiadomili zarząd lub właściwe organy władzy o praktykach niezgodnych z prawem, *Wytycznymi* bądź polityką przedsiębiorstwa.

10. Jeżeli to możliwe, zachęcać partnerów biznesowych, w tym dostawców i podwykonawców, do stosowania zasad postępowania korporacyjnego zgodnego z *Wytycznymi*.

11. Nie angażować się w jakikolwiek nieodpowiedni sposób w lokalną działalność polityczną.

III. Udostępnianie informacji

1. Przedsiębiorstwa powinny udostępniać aktualne, regularne, prawdziwe i wartościowe informacje na temat swej działalności, struktury, sytuacji finansowej i wyników. Informacje te powinny być udostępniane całemu przedsiębiorstwu i – tam, gdzie ma to zastosowanie – we właściwych sektorach prowadzenia działalności i rejonach geograficznych. Polityka przedsiębiorstwa dotycząca ujawniania informacji powinna być dostosowana do charakteru, wielkości i lokalizacji przedsiębiorstwa i powinna uwzględniać koszty, poufność handlową oraz inne kwestie związane z konkurencyjnością rynkową.

2. Przedsiębiorstwa powinny stosować wysokie normy jakościowe w zakresie ujawniania informacji, prowadzenia księgowości i audytu. Zachęca się również do stosowania wysokich norm jakościowych w zakresie informacji pozafinansowych, w tym dotyczących środowiska i społecznych. Należy informować o normach i strategiach zbierania oraz publikowania informacji finansowych i pozafinansowych.

3. Przedsiębiorstwa powinny ujawniać podstawowe informacje, w tym swoją nazwę, siedzibę i strukturę; nazwę, adres i numer telefonu firmy matki i jej najważniejszych oddziałów; procentowy stosunek udziałowców bezpośrednich i pośrednich oraz partycypację w kapitale akcyjnym.

4. Przedsiębiorstwa powinny również ujawniać ważne informacje na temat:

- wyników finansowych i operacyjnych;
- celów działalności;
- głównych udziałowców i praw głosu;

- członków zarządu i głównych członków kadry zarządzającej wyższego szczebla, a także ich wynagrodzenia;
- przewidywanych istotnych czynników ryzyka;
- istotnych kwestii dotyczących pracowników i innych zaangażowanych podmiotów;
- struktur i polityki nadzoru korporacyjnego (*governance*).

5. Zachęca się przedsiębiorstwa do udostępniania dodatkowych informacji, na przykład:

- deklaracji w sprawie wartości i zasad postępowania biznesowego, w tym informacji na temat polityki socjalnej, etycznej i środowiskowej przedsiębiorstwa, oraz innych kodeksów postępowania stosowanych przez dane przedsiębiorstwo. Dodatkowo udostępnione mogą zostać: daty przyjęcia tych deklaracji, informacje o krajach i podmiotach, do których się one odnoszą, oraz stopień stosowania się do nich;
- informacji na temat systemów zarządzania ryzykiem i stosowania prawa, a także na temat stosowanych kodeksów postępowania biznesowego;
- informacji na temat stosunków z pracownikami i innymi zaangażowanymi podmiotami.

IV. Stosunki pomiędzy pracownikami i pracodawcami

W ramach obowiązujących przepisów prawa oraz najczęstszych praktyk zatrudnienia i stosunków pracy, przedsiębiorstwa powinny:

1.

- przestrzegać praw swych pracowników do reprezentacji poprzez związki zawodowe i innych działających w dobrej wierze przedstawicieli pracowników oraz angażować się w konstruktywne negocjacje z tymi przedstawicielami, na własną rękę lub przez związki pracodawców, w celu osiągnięcia porozumienia w sprawach warunków zatrudnienia;
- przyczynić się do faktycznego zlikwidowania problemu pracy dzieci;
- przyczynić się do eliminacji wszelkich form pracy przymusowej lub obowiązkowej;
- nie dyskryminować swych pracowników w kwestiach zatrudnienia lub zawodu ze względu na: rasę, kolor skóry, płeć, religię, przekonania polityczne, przynależność narodowościową lub pochodzenie społeczne, chyba że wybiórczość dotycząca cech pracownika jest zgodna z obowiązującą polityką rządową, mającą bezpośrednio na celu promowanie większej równości szans zatrudnienia, lub też jest związana nieodłącznie z wymaganiami danego stanowiska;

2.

- dostarczyć przedstawicielom pracowników pomocy niezbędnej do stworzenia skutecznych układów zbiorowych;
- dostarczać przedstawicielom pracowników informacji potrzebnych do merytorycznych negocjacji warunków zatrudnienia;
- promować konsultacje i współpracę pomiędzy pracodawcami a pracownikami i ich przedstawicielami w kwestiach dotyczących obu stron;

3. dostarczyć pracownikom i ich przedstawicielom informacji pozwalających na uzyskanie prawdziwego i obiektywnego poglądu na wyniki danego podmiotu lub – tam gdzie ma to zastosowanie – całego przedsiębiorstwa;

4.

- przestrzegać standardów zatrudnienia i stosunków przemysłowych nie mniej korzystnych niż standardy przestrzegane przez podobnych pracodawców w kraju goszczącym;
- podjąć odpowiednie kroki w celu zapewnienia zdrowia i bezpieczeństwa pracowników;

5. w swej działalności zatrudniać w największym możliwym stopniu pracowników lokalnych oraz udostępniać im szkolenia pozwalające na podniesienie kwalifikacji, we współpracy z przedstawicielami pracowników i – w miarę możliwości – z właściwymi władzami;

6. podczas rozpatrywania takich zmian w działalności, które miałyby znaczny wpływ na los pracowników, w szczególności w przypadku zamykania działalności podmiotu wiążącej się ze zwolnieniami grupowymi – z rozsądnym wyprzedzeniem poinformować o takich zmianach przedstawicieli pracowników oraz, tam, gdzie ma to zastosowanie, odpowiednie władze państwowe, a także współpracować z przedstawicielami pracowników i odpowiednimi władzami w celu jak najskuteczniejszego złagodzenia negatywnych efektów; o ile to możliwe w świetle konkretnych okoliczności danego przypadku, zaleca się, aby zarząd był w stanie udzielić takiego powiadomienia jeszcze przed podjęciem ostatecznej decyzji; wskazane jest również zastosowanie innych środków współpracy w celu ograniczenia skutków takich decyzji;

7. w kontekście prowadzonych w dobrej wierze negocjacji z przedstawicielami pracowników na temat warunków zatrudnienia lub w przypadku korzystania przez pracowników z prawa do organizowania się, nie wysuwać gróźb przeniesienia całości ani części jednostki operacyjnej z danego kraju, ani przeniesienia pracowników z innych jednostek przedsiębiorstwa w innych krajach w celu wywarcia niesprawiedliwego wpływu na przebieg negocjacji lub w celu utrudnienia korzystania z prawa do organizowania się;

8. zezwolić uprawnionym przedstawicielom swych pracowników na negocjacje w kwestii zawierania układów zbiorowych lub zarządzania zasobami ludzkimi, a także zezwolić stronom na przeprowadzenie konsultacji z przedstawicielami zarządu uprawnionymi do podejmowania decyzji w tych kwestiach.

V. Środowisko

Przedsiębiorstwa powinny – w ramach przepisów prawnych i administracyjnych obowiązujących w krajach prowadzenia działalności i z uwzględnieniem odnośnych międzynarodowych porozumień, zasad, celów i standardów – brać pod uwagę potrzeby ochrony środowiska, zdrowia publicznego i bezpieczeństwa oraz prowadzić swą działalność tak, aby przyczyniać się do szerszej rozumianego celu osiągnięcia zrównoważonego rozwoju. W szczególności przedsiębiorstwa powinny:

1. Stworzyć i utrzymywać system zarządzania środowiskowego odpowiedni dla danego przedsiębiorstwa, obejmujący m.in.:

- zbieranie i ocenę adekwatnych i aktualnych informacji dotyczących wpływu ich działalności na środowisko, zdrowie i bezpieczeństwo;
- wyznaczenie wymiernych celów zmniejszenia negatywnego wpływu działalności przedsiębiorstwa na środowisko, a także przeprowadzanie okresowych rewizji tych celów;
- regularne monitorowanie i weryfikację postępu w realizacji wyznaczonych celów środowiskowych, zdrowotnych i bezpieczeństwa.

2. Uwzględniając kwestie kosztów, poufności handlowej i ochrony praw własności intelektualnej:

- przekazywać społeczeństwu i pracownikom adekwatne i aktualne informacje na temat potencjalnego wpływu działalności przedsiębiorstwa na środowisko, zdrowie i bezpieczeństwo, co może obejmować również informowanie o postępach w zmniejszaniu szkodliwości dla środowiska;
- podejmować z odpowiednim wyprzedzeniem merytoryczny dialog oraz konsultacje ze społecznościami lokalnymi, na które bezpośredni wpływ ma prowadzona przez przedsiębiorstwo polityka środowiskowa, zdrowia i bezpieczeństwa.

3. Oceniać oraz uwzględniać w procesie podejmowania decyzji przewidywany wpływ procesów, produktów i usług przedsiębiorstwa – przez cały czas ich stosowania – na środowisko, zdrowie i bezpieczeństwo. W przypadkach gdy proponowane działania mogą mieć znaczny wpływ na środowisko, zdrowie lub bezpieczeństwo oraz gdy realizacja ich zależy od decyzji odpowiednich władz, należy przygotować ocenę ich wpływu na środowisko.

4. Zgodnie z naukowym i technicznym rozumieniem ryzyka, w przypadkach gdy istnieje zagrożenie poważnego zanieczyszczenia środowiska, uwzględniając również zdrowie i bezpieczeństwo człowieka, przedsiębiorstwa nie powinny wykorzystywać braku całkowitej pewności z punktu widzenia nauki jako przyczyny odsunięcia w czasie wprowadzenia rozsądnych cenowo środków mających na celu zminimalizowanie takiego zanieczyszczenia.

5. Posiadać plany awaryjne w celu zapobiegania – a także kontrolowania i zmniejszania skutków – poważnym przypadkom zniszczenia środowiska lub zdrowia na skutek działalności przedsiębiorstwa, w tym na skutek wypadków i sytuacji wyjątkowych; ponadto, wdrażać procedury natychmiastowego powiadamiania odpowiednich władz.

6. W sposób ciągły starać się o zmniejszenie negatywnego wpływu działalności przedsiębiorstwa na środowisko, starając się o przeprowadzenie – tam gdzie ma to zastosowanie – takich działań jak:

- wprowadzenie we wszystkich częściach przedsiębiorstwa technologii oraz procedur operacyjnych odpowiadających – w kwestii bezpieczeństwa dla środowiska – standardom obowiązującym w najlepszej pod tym względem części przedsiębiorstwa;
- tworzenie i wprowadzanie produktów i usług, które wywierają jak najmniejszy negatywny wpływ na środowisko, są bezpieczne w ich przewidzianym zastosowaniu, są oszczędne pod względem zużycia energii i zasobów naturalnych oraz mogą być użyte ponownie, przetworzone lub w bezpieczny sposób poddane utylizacji po zaprzestaniu użytkowania;
- promowanie wśród klientów wyższego poziomu świadomości co do środowiskowych implikacji korzystania z produktów i usług przedsiębiorstwa;
- prowadzenie badań nad sposobami długoterminowego zmniejszenia negatywnych skutków działalności przedsiębiorstwa dla środowiska.

7. Przeprowadzać odpowiednie szkolenia pracowników w kwestiach ochrony środowiska, zdrowia i bezpieczeństwa, uwzględniające obchodzenie się z materiałami niebezpiecznymi i zapobieganie wypadkom ekologicznym, a także w bardziej ogólnych obszarach zarządzania środowiskiem, takich jak procedury oceny wpływu na środowisko, *public relations* i technologie ekologiczne.

8. Przyczyniać się do tworzenia proekologicznej i efektywnej – z punktu widzenia ekonomii – polityki publicznej, na przykład przez uczestniczenie w partnerstwach czy inicjatywach, które zwiększą świadomość ekologiczną i ochronę środowiska.

VI. Zwalczanie korupcji

Przedsiębiorstwa nie powinny, bezpośrednio ani pośrednio, proponować, obiecywać, dawać ani żądać łapówek bądź innych nieuzasadnionych korzyści w celu uzyskania czy też utrzymania nieuczciwej przewagi handlowej lub jakiegokolwiek innej. Przedsiębiorstwa nie powinny również być w żaden sposób zachęcane do oferowania łapówek czy innych bezprawnych korzyści. W szczególności przedsiębiorstwa:

- Nie powinny proponować ani poddawać się żądaniom płacenia urzędnikom publicznym lub partnerom biznesowym jakiegokolwiek części płatności poza kwotą zawartą w umowie. Nie powinny wykorzystywać subkontraktów, zamówień zakupu ani umów konsultingowych do przekazywania pieniędzy urzędnikom publicznym, pracownikom partnerów biznesowych lub ich krewnym czy też podmiotom powiązanym.
- Powinny zagwarantować, że wynagrodzenie przedstawicieli jest odpowiednie i otrzymywane jedynie za prawomocne usługi. Tam, gdzie ma to zastosowanie, należy stworzyć listę zatrudnionych przedstawicieli odpowiedzialnych za transakcje z instytucjami publicznymi i przedsiębiorstwami państwowymi; lista ta powinna być udostępniona odpowiednim władzom.
- Powinny zwiększać przejrzystość swej działalności w celu zwalczania korupcji i wyłudzeń. Sposoby prowadzące do tego to m.in. publiczne zobowiązanie się do zwalczania korupcji i wyłudzeń oraz ujawnienie systemów zarządzania, które przedsiębiorstwo przyjęło w celu wypełnienia tych zobowiązań. Przedsiębiorstwo powinno również dbać o otwartość i dialog

ze społeczeństwem w celu promowania świadomości i współpracy w walce z korupcją i wyłudzeniami.

- Powinny promować wśród swych pracowników świadomość i stosowanie się do polityki przedsiębiorstwa w kwestii zwalczania korupcji i wyłudzeń poprzez udostępnianie informacji o tej polityce oraz programy szkoleniowe i procedury dyscyplinarne.
- Powinny przyjąć systemy kontroli zarządzania zmniejszające możliwość wystąpienia korupcji i wyłudzeń oraz takie praktyki księgowo i audytowe w kwestiach finansowych i podatkowych, które zapobiegają tworzeniu tajnych czy nieuwzględnionych w księgowości kont oraz tworzeniu dokumentów nieoddających właściwie i uczciwie transakcji, z którymi są związane.
- Nie powinny potajemnie finansować kandydatów na urzędy publiczne, partii politycznych ani innych organizacji politycznych. Wszelkie wsparcie finansowe tego typu powinno być w pełni zgodne z wymaganiami dotyczącymi jawności i znane członkom zarządu wyższego szczebla.

VII. Interesy konsumentów

W kontaktach z konsumentami przedsiębiorstwa powinny działać zgodnie ze wzorcami sprawiedliwego postępowania w biznesie, marketingu i reklamie oraz podejmować wszelkie racjonalne kroki mające na celu bezpieczeństwo i jakość dostarczanych produktów i usług. W szczególności:

- Powinny zagwarantować, że wszelkie dostarczane przez nie produkty i usługi są zgodne ze wszystkimi uzgodnionymi i obowiązującymi normami bezpieczeństwa i zdrowia konsumenta; obejmuje to również ostrzeżenia dotyczące wpływu na zdrowie i bezpieczeństwo użytkowania produktu oraz etykiety z informacjami.
- Powinny – w zależności od rodzaju produktów i usług – dostarczać dokładnych i jasnych informacji na temat ich zawartości, bezpiecznego użytkowania, obsługi, przechowywania i usuwania po zakończeniu użytkowania, aby klienci mogli na podstawie tych informacji podejmować świadome decyzje.
- Powinny stworzyć przejrzyste i skuteczne procedury dotyczące skarg konsumentów, przyczyniające się do sprawiedliwego i szybkiego zakończenia sporów z konsumentami bez niepotrzebnych kosztów czy obciążeń.
- Nie powinny brać udziału w jakichkolwiek zwodniczych, wprowadzających w błąd, oszukańczych czy niesprawiedliwych praktykach.
- Powinny szanować prywatność konsumenta i zapewnić ochronę danych osobowych.
- Powinny w pełni oraz z zachowaniem przejrzystości współpracować z odpowiednimi władzami w celu zapobiegania lub usuwania poważnych zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa publicznego, spowodowanych konsumpcją lub użytkowaniem ich produktów.

VIII. Nauka i technologia

Przedsiębiorstwa powinny:

- Dbać o zgodność swej działalności z polityką i planami dotyczącymi nauki i technologii w kraju, w którym prowadzą działalność, oraz – na ile to możliwe – przyczynić się do rozwoju lokalnej i krajowej zdolności innowacyjnej.
- Tam, gdzie jest to możliwe, w trakcie swej działalności biznesowej stosować praktyki pozwalające na transfer i szybkie rozprzestrzenianie technologii i wiedzy specjalistycznej, w należyłym stopniu troszcząc się o ochronę praw własności intelektualnej.
- W miarę możliwości przeprowadzać badania nad rozwojem naukowym i technologicznym w krajach goszczących, tak aby odpowiadać na zapotrzebowanie lokalnych potrzeb rynkowych; zatrudniać do celów rozwoju naukowego i technologicznego obywateli kraju goszczącego oraz stwarzać możliwości szkoleniowe, biorąc pod uwagę potrzeby przedsiębiorstwa.
- Udzielać licencji na użytkowanie praw własności intelektualnej oraz dokonywać wszelkich innych transferów technologii na rozsądnych warunkach, w sposób przyczyniający się do możliwości długoterminowego rozwoju kraju goszczącego.
- Jeżeli jest to zgodne z celami przedsiębiorstwa, rozwijać kontakty z lokalnymi uczelniami i publicznymi instytucjami badawczymi oraz współpracować z lokalnym przemysłem lub związkami przemysłowymi w projektach badawczych.

IX. Konkurencja

W ramach obowiązujących praw i przepisów przedsiębiorstwa powinny prowadzić działalność zgodnie z zasadami konkurencji. W szczególności:

- Nie powinny zawierać z konkurencją umów niezgodnych z zasadami konkurencji ani realizować takich umów:
 - w celu ustalania cen;
 - w celu fałszowania przetargów (np. zмова oferentów w kwestii oferowanych warunków przy przystępowaniu do przetargu);
 - w celu ustanawiania ograniczeń lub kwot produkcji;
 - w celu dzielenia się rynkiem przez przydzielanie klientów, dostawców, terytoriów lub obszarów działalności.
- Powinny prowadzić całość swej działalności zgodnie z obowiązującymi prawem w zakresie konkurencji, uwzględniając stosowność praw jurysdykcji, których gospodarki mogłyby doznać uszczerbku na skutek niezgodnej z zasadami konkurencji działalności danego przedsiębiorstwa.
- Powinny współpracować z odpowiednimi władzami tych jurysdykcji, m.in. poprzez udzielanie im na tyle szybkich i pełnych odpowiedzi na prośby o informacje, na ile to możliwe do zrealizowania, z uwzględnieniem odpowiednich praw i środków bezpieczeństwa.
- Powinny promować wśród swych pracowników świadomość wagi przestrzegania praw i przepisów dotyczących konkurencji.

X. Podatki

Ważne jest, aby przedsiębiorstwa zasilaly finanse publiczne kraju goszczącego przez terminowe regulowanie swych zobowiązań podatkowych. W szczególności przedsiębiorstwa powinny stosować się do praw i przepisów podatkowych we wszystkich krajach, w których działają, oraz podejmować wszelkie starania, aby działać w zgodzie zarówno z literą, jak i duchem tych praw i przepisów. Obejmuje to m.in. dostarczanie odpowiednim władzom informacji niezbędnych do poprawnego określenia wysokości podatków naliczonych w związku z działalnością danego przedsiębiorstwa oraz stosowania przy działaniach związanych z cenami transferowymi zasady długości ramienia (*arm's length principle*).

Procedury wdrażania

Decyzja Rady OECD na temat „Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych”

czerwiec 2000

RADA,

- mając wzgląd na postanowienia Konwencji Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju z 14 grudnia 1960 roku;
- mając wzgląd na *Deklarację w sprawie inwestycji międzynarodowych oraz przedsiębiorstw wielonarodowych* (w dalszym ciągu zwaną „*Deklaracją*”), w której Rządy uczestniczących krajów (w dalszym ciągu zwanych „krajami uczestniczącymi”) wspólnie zaleciły przedsiębiorstwom wielonarodowym działającym na lub z ich terytoriów przestrzeganie *Wytycznych dla przedsiębiorstw wielonarodowych* (w dalszym ciągu zwanych „*Wytycznymi*”);
- uznając – ze względu na fakt, iż działalność wielonarodowych przedsiębiorstw prowadzona jest na całym świecie – że współpraca międzynarodowa dotycząca kwestii związanych z *Deklaracją* powinna obejmować wszystkie kraje;
- mając wzgląd na zakres kompetencji Komisji ds. inwestycji międzynarodowych i przedsiębiorstw wielonarodowych, w szczególności w kwestii jej obowiązków związanych z *Deklaracją* [C(84)171 (wersja ostateczna), odnowione w C/M(95)21];
- uwzględniając Raport na temat pierwszej oceny Deklaracji z roku 1976 [C(79)102 (wersja ostateczna)], Raport na temat drugiej oceny Deklaracji (C/MIN(84)5 (wersja ostateczna)], Raport na temat oceny Deklaracji z roku 1991 [DAFFE/IME(91)23] oraz Raport na temat oceny *Wytycznych* z roku 2000 [C(2000)96];

- mając wzgląd na „Drugą znowelizowaną Decyzję Rady” z czerwca 1984 r. [C(84)90] z poprawkami z czerwca 1991 r. [C/MIN(91)7/ANN1];
- uznając za pożądane rozszerzenie procedur konsultacyjnych dotyczących kwestii poruszanych przez *Wytyczne* oraz promowanie skuteczności *Wytycznych*;
- po rozważeniu propozycji Komisji ds. inwestycji międzynarodowych i przedsiębiorstw wielonarodowych,

POSTANAWIA:

uchylić „Drugą znowelizowaną Decyzję Rady” z czerwca 1984 r. [C(84)90], z poprawkami z czerwca 1991 r. [C/MIN(91)7/ANN1] – i zastąpić ją, jak następuje:

I. Narodowe Punkty Kontaktowe

1. Kraje uczestniczące ustanowią Narodowe Punkty Kontaktowe (NPK) w celu podjęcia działalności promocyjnej, obsługi zapytań i umożliwienia dyskusji ze stronami na wszelkie tematy związane z *Wytycznymi*, aby przyczynić się do rozwiązania problemów, które mogą powstać w związku z *Wytycznymi*, stosując się do załączonych wskazówek proceduralnych. Środowisko biznesowe, organizacje pracowników i inne zainteresowane strony zostaną poinformowane o dostępności Punktów.

2. Narodowe Punkty Kontaktowe w różnych krajach będą współpracowały, jeśli powstanie taka potrzeba, we wszelkich odpowiadających ich działalności kwestiach związanych z *Wytycznymi*. Jako procedurę ogólną należy przyjąć przeprowadzenie dyskusji na poziomie krajowym przed zainicjowaniem kontaktów z innymi Narodowymi Punktami Kontaktowymi.

3. Narodowe Punkty Kontaktowe będą odbywały doroczne spotkania w celu wymiany doświadczeń oraz złożenia raportu Komisji ds. inwestycji międzynarodowych i przedsiębiorstw wielonarodowych.

II. Komisja ds. inwestycji międzynarodowych i przedsiębiorstw wielonarodowych

1. Komisja ds. inwestycji międzynarodowych i przedsiębiorstw wielonarodowych (zwana dalej „KIMiPW” lub „Komisją”) będzie okresowo lub na wniosek jednego z krajów uczestniczących organizować wymianę poglądów na tematy zawarte w *Wytycznych* oraz wymianę doświadczeń uzyskanych dzięki ich stosowaniu.

2. Komisja będzie okresowo zapraszać Komitet Doradczy Biznesu i Przemysłu przy OECD (BIAC) oraz Komitet Doradczy Związków Zawodowych OECD (TUAC) – dalej zwane „ciałami doradczymi” – a także inne organizacje pozarządowe, w celu wyrażenia ich poglądów na kwestie zawarte w *Wytycznych*. Dodatkowe wymiany poglądów z udziałem ciał doradczych mogą zostać zorganizowane na ich wniosek.

3. Komisja może zdecydować o zorganizowaniu wymiany poglądów w kwestiach zawartych w *Wytycznych* z przedstawicielami krajów nieuczestniczących.

4. Komisja będzie odpowiedzialna za wyjaśnienia dotyczące *Wytycznych*. Wyjaśnienia będą dostarczane w razie potrzeby. Na życzenie dane przedsiębiorstwo będzie miało możliwość ustnego lub pisemnego wyrażenia własnych poglądów na kwestie związane z *Wytycznymi* oraz swymi interesami. Komisja nie będzie wyciągać wniosków na temat postępowania poszczególnych przedsiębiorstw.

5. Komisja będzie organizować wymiany poglądów na temat działalności Narodowych Punktów Kontaktowych w celu zwiększenia skuteczności *Wytycznych*.

6. Przy wykonywaniu swych obowiązków związanych z efektywnym funkcjonowaniem *Wytycznych* Komisja będzie mieć wzgląd na załączone wskazówki proceduralne.

7. Komisja będzie składać Radzie okresowy raport na tematy zawarte w *Wytycznych*. W swych raportach Komisja uwzględni raporty Narodowych Punktów Kontaktowych, poglądy wyrażone przez ciała doradcze oraz poglądy innych organizacji pozarządowych i, w uzasadnionych przypadkach, krajów nieuczestniczących.

III. Ocena Decyzji

Decyzja będzie okresowo poddawana ocenie. W tym celu Komisja wysunie odpowiednie sugestie.

Wskazówki proceduralne

I. Narodowe Punkty Kontaktowe

Rolą Narodowych Punktów Kontaktowych (NPK) jest zwiększanie skuteczności *Wytycznych*. Narodowe Punkty Kontaktowe będą działały zgodnie z zasadniczymi kryteriami widoczności, dostępności, przejrzystości i odpowiedzialności, aby promować cel, jakim jest ekwiwalencja funkcjonalna.

A. Ustalenia instytucjonalne

Zgodnie z celem ekwiwalencji funkcjonalnej, kraje uczestniczące dysponują elastycznością w kwestii organizowania swych NPK, poszukiwania aktywnego wsparcia partnerów społecznych, takich jak środowisko biznesowe, organizacje pracowników i inne zainteresowane strony, w tym organizacje pozarządowe.

Stosownie do tego:

1. Funkcję Narodowego Punktu Kontaktowego może pełnić urzędnik rządowy wysokiego szczebla lub instytucja rządowa, na czele której stoi urzędnik wysokiego szczebla. Narodowy Punkt Kontaktowy może również mieć formę organu współpracy, w którego skład wchodzi przedstawiciele innych instytucji rządowych. W skład NPK mogą także wchodzić przedstawiciele środowiska biznesu, organizacji pracowników i innych zainteresowanych stron.

2. Narodowy Punkt Kontaktowy nawiąże i będzie utrzymywał kontakty z przedstawicielami środowiska biznesu, organizacjami pracowników i innymi zainteresowanymi stronami, które mogą się przyczynić do skutecznego funkcjonowania *Wytycznych*.

B. Informacja i promocja

Narodowe Punkty Kontaktowe mają za zadanie:

1. Rozpowszechniać wiedzę na temat *Wytycznych* i udostępniać je za pomocą wszelkich odpowiednich środków – w tym przez Internet – w językach narodowych. Potencjalni inwestorzy zagraniczni inwestujący w danym kraju oraz inwestorzy krajowi inwestujący za granicą powinni zostać poinformowani o *Wytycznych*.

2. Poprawiać znajomość *Wytycznych*, m.in. przez współpracę – tam gdzie ma to zastosowanie – ze środowiskami biznesowymi, organizacjami pracowników, innymi organizacjami pozarządowymi oraz zainteresowaną częścią opinii publicznej.

3. Odpowiadać na zapytania na temat *Wytycznych* ze strony:

- innych Narodowych Punktów Kontaktowych;
- środowiska biznesowego, organizacji pracowników, innych organizacji pozarządowych i społeczeństwa;
- rządów krajów nieuczestniczących.

C. Wdrażanie w konkretnych przypadkach

Punkty NPK będą przyczyniały się do rozwiązywania problemów powstałych w związku z wdrażaniem *Wytycznych* w konkretnych przypadkach. Narodowe Punkty Kontaktowe udostępnią forum dla dyskusji i dopomogą środowisku biznesowemu, organizacjom pracowników i innym zaangażowanym stronom w rozwiązywaniu tych problemów w sposób skuteczny i szybki, a także zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. W związku z tym:

1. Narodowe Punkty Kontaktowe dokonają wstępnej oceny danego problemu w celu ustalenia, czy zasługuje on na dalsze badanie, i udzielą odpowiedzi stronie lub stronom, które wniosły o jego rozważenie.

2. W przypadkach gdy poruszone kwestie zostaną uznane za warte dalszego badania, punkty udzielą zaangażowanym stronom pomocy w ich rozwiązaniu. W tym celu NPK skonsultuje się ze stronami i jeżeli jest to uzasadnione:

- zwróci się o radę do odpowiednich władz i/lub przedstawicieli środowiska biznesowego, organizacji pracowników, innych organizacji pozarządowych i odpowiednich ekspertów;
- skonsultuje się z Narodowym Punktem Kontaktowym w kraju lub krajach, których kwestia dotyczy;
- zwróci się do Komisji ds. inwestycji międzynarodowych i przedsiębiorstw wielonarodowych o wskazówki, jeżeli istnieją jakiegokolwiek wątpliwości co do interpretacji *Wytycznych* w konkretnych okolicznościach;
- zaproponuje i, za zgodą uczestniczących stron, ułatwi dostęp do kompromisowych i ugodowych sposobów rozwiązania powstałych problemów, takich jak mediacja lub postępowanie rozjemcze.

3. Jeżeli zaangażowane strony nie dojdą do porozumienia w powstałych kwestiach, NPK wyda oświadczenie i, jeżeli jest to uzasadnione, rekomendacje, na temat wdrażania *Wytycznych*.

4. (a) W celu ułatwienia procesu rozwiązywania zaistniałych problemów NPK podejmie odpowiednie kroki w celu ochrony ważnych informacji biznesowych i innych informacji. W trakcie procedur wymienionych w punkcie 2 zostanie zachowana poufność działań. Po zakończeniu procedur, jeżeli strony uczestniczące nie doszły do porozumienia co do rozwiązania zaistniałych kwestii, mają one wolną rękę w kwestii informowania i prowadzenia dyskusji na ich temat. Jednakże informacje i poglądy przedstawione w trakcie postępowania przez jakąkolwiek stronę trzecią pozostaną poufne, chyba że strona ta zgodzi się na ich upublicznienie.

(b) Po skonsultowaniu się ze stronami uczestniczącymi NPK udostępni do wiadomości publicznej wyniki tych procedur, chyba że zachowanie poufności leżałoby w interesie skutecznej implementacji *Wytycznych*.

5. Jeżeli problemy powstaną w krajach nieuczestniczących, NPK podejmie kroki mające na celu zrozumienie tych problemów i zastosuje się do powyższych procedur, na tyle, na ile są one odpowiednie i mają zastosowanie w danym przypadku.

D. Raporty

1. Każdy Narodowy Punkt Kontaktowy będzie składał Komisji doroczny raport.
2. Raporty powinny zawierać informacje dotyczące charakteru i wyników działalności NPK, w tym działania wdrażające w konkretnych przypadkach.

II. Komisja ds. inwestycji międzynarodowych i przedsiębiorstw wielonarodowych

1. Komisja będzie wywiązywać się ze swych obowiązków skutecznie i terminowo.
2. Komisja rozważy prośby Narodowych Punktów Kontaktowych o pomoc w prowadzeniu ich działalności, np. w przypadku zaistnienia wątpliwości co do interpretacji *Wytycznych* w konkretnych okolicznościach.
3. Komisja:
 - będzie rozpatrywać raporty NPK;
 - będzie rozpatrywać zasadne wnioski kraju uczestniczącego lub ciała doradczego o stwierdzenie, czy w konkretnych przypadkach dany punkt NPK wypełnił swe obowiązki;
 - na zasadny wniosek kraju uczestniczącego lub ciała doradczego rozpatrzy możliwość zbadania, czy w konkretnym przypadku NPK prawidłowo zinterpretował *Wytyczne*;
 - wyda zalecenia, tam gdzie ma to zastosowanie, mające na celu usprawnienie funkcjonowania NPK i skuteczne wdrażanie *Wytycznych*.
4. Komisja może zasięgać rady ekspertów odnośnie do dowolnej kwestii poruszanej przez *Wytyczne*. W tym celu Komisja podejmie decyzję co do odpowiednich procedur.

Niniejszy *Przegląd* stanowi tłumaczenie fragmentów poniższych dokumentów OECD, pierwotnie opublikowanych pod następującymi tytułami, angielskim i francuskim:

OECD Guidelines for Multinational Enterprises

Les principes directeurs de l'OCDE à l'intention des entreprises multinationales

© 2003, OECD

Dalsze informacje są dostępne na stronie internetowej OECD, pod adresem www.oecd.org/daf/investment/guidelines

Publikacje OECD oraz egzemplarze *Przeglądów* dostępne są w księgarni internetowej OECD pod adresem www.oecd.org/bookshop/

Należy wpisać „overview” (przegląd) w polu „Title search” na stronie księgarni internetowej lub wpisać angielski tytuł publikacji (Przeglądy są powiązane z oryginalnymi publikacjami w języku angielskim).

Za przygotowanie *Przeglądów* odpowiada Dział Praw Autorskich i Tłumaczeń, Dyrektoriat do Spraw Publicznych i Komunikacji
e-mail: rights@oecd.org / faks: +33 1 45 24 13 91

© OECD, 2004

Kopiowanie niniejszego *Przeglądu* jest dozwolone pod warunkiem zamieszczenia informacji o prawach autorskich OECD i tytułu oryginalnej publikacji.